

پرهیز از نگاه امنیتی به علم

محمدعلی زلفی گل /

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

بایدها، نبایدها و پیامدهای دیپلماسی علمی کدام است؟ باید این پرسش را بررسی کرد و به آن پاسخ داد.

بایدها

یک) در عرصه علمی و دیپلماسی باید استانداردها را بپذیریم و در استانداردسازی و استانداردیپذیری فعال باشیم. در عرصه علمی نمی شود به رتبه بندی دانشگاه ها، گروه ها، دانشکده ها و پژوهشگاه ها بی تفاوت بود. باید به شاخص های رتبه بندی در مجامع جهانی توجه کرد. دو) دیپلماسی علمی بدون مرجعیت علمی مقدور نیست. در دانشگاه ها باید برای مرجعیت سازی برنامه ریزی کنیم. برای استادانمان، دانشمندانمان، دانشجویانمان، پژوهشگرانمان و دانشکده هایمان وضعیتی (سخت افزاری و نرم افزاری و مغزافزاری) ایجاد کنیم که آن ها بتوانند به مرجع علمی تبدیل شوند تا در دیپلماسی علمی بتوانند نقشی کلیدی را ایفا کنند. سه) نگاه سخاوتمندانه مالی هم جزو بایدهاست. در عرصه دیپلماسی علمی باید سخاوتمندانه عمل کرد. نباید فقط به فکر گیرندگی باشیم باید به فکر دهندگی هم باشیم. اینکه در دیپلماسی علمی فقط کشورهای پیشرفته مدنظرمان باشد و توجهی به کشورهای کم برخوردار نداشته باشیم، به همسایگانمان بی تفاوت باشیم، به افغانستان، عراق، سوریه، بحرین، یمن، تاجیکستان، ازبکستان و کشورهای دیگر بی تفاوت باشیم، نشان می دهد که ما هنر دیپلماسی علمی را درست نیاموخته ایم؛ پس در دیپلماسی علمی، هم باید دست دهنده داشت و هم دست گیرنده. چهار) باید بوروکراسی اداری، قوانین و مقررات دست و پاگیر را کاهش و قوانین و مقررات ترغیبی و تشویقی را افزایش داد. وقتی رئیس دانشگاه بودم، متوجه شدم اعتبارات مالی مان محدود است. ما فقط چند نفر را می توانستیم به فرصت های مطالعاتی بفرستیم؛ به همین دلیل، برنامه ریزی کردیم و آیین نامه ای را با عنوان تعاملات علمی ملی و بین المللی به هیئت امناء بردیم.

در تابستان همان سال بیست و پنج نفر از اساتید توانستند به خارج از کشور بروند و چندین برابر هزینه کردمان مواد را